

OECD Communications Outlook 2009

Summary in Hungarian

OECD kommunikációs kilátások 2009

Összefoglalás magyarul

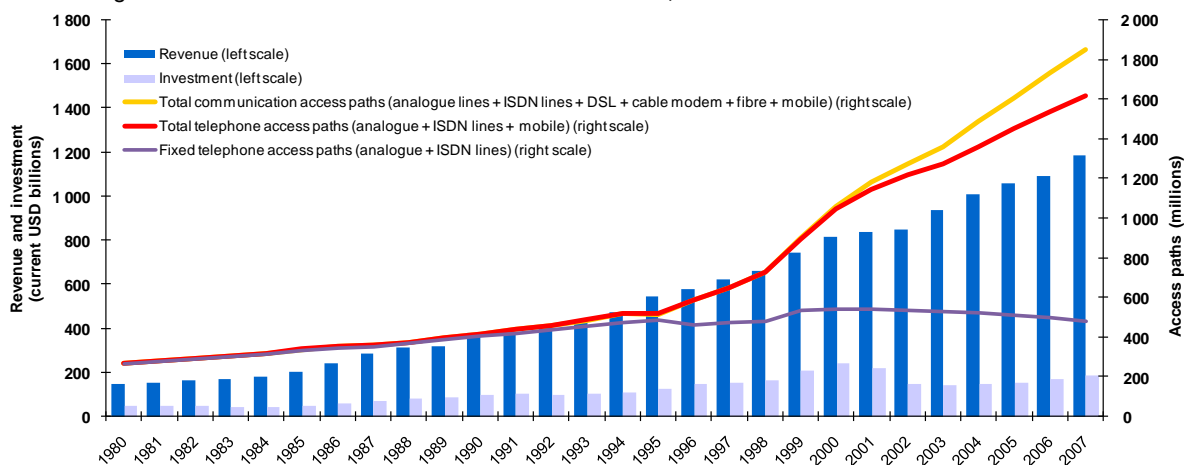
- Az *OECD kommunikációs kilátások* címmel kétévente megjelenő kiadvány jelen tizedik kiadása a szektorban végbemenő átalakulásokkal és a következő generációs kommunikációs hálózatokba irányuló beruházásokkal foglalkozik.
- Beszámol arról, hogy a telekommunikációs szektorban az előfizetések és az árbevételek a csökkenő végfelhasználói árak ellenére is erőteljes, állandó növekedést mutatnak.
- A kiadvány megvizsgálja az internet bővülésével kapcsolatos problémákat, valamint a műsorszórási piacok nagysebességű adathálózatok terén tapasztalható fejlődését is. A *kommunikációs kilátások* jelen kiadása foglalkozik a verseny és a növekedés ösztönzését szolgáló legfontosabb szabályozói trendekkel is.

Átállás a következő generációs hálózatokra (vezetékes és vezeték nélküli)

A „dot.com lufi” 2000-ben történő kipukkadását túlélő telekommunikációs vállalatok általában erősebben és agilisan kerültek ki a válságból. Ez az agilitás hasznukra is vált, amikor a távközlési piacokon végbement drámai változásokkal kellett szembenézniük. A kommunikációs szolgáltatók folyamatosan fejlesztik hálózataikat annak érdekében, hogy versenyképesek maradjanak, és növeljék bevételeiket. A vezetékes és kábeles szolgáltatók a száloptikás infrastruktúra kiépítésébe ruháznak be, a vezeték nélküli szolgáltatást biztosító pedig új, továbbfejlesztett rádióinterfészeket szereznek be, hogy nagyobb sebességű adatszolgáltatást kínálhassanak.

A fenti átalakulás motorjául beruházások szolgáltak. 2007-ben a telekommunikációs beruházások értéke elérte a 185 milliárd USD-t, ami 2005-höz képest évi 9%-os növekedést jelent (lásd az 1. sz. grafikont). A beruházások elmúlt négy évben tapasztalt növekedése éles ellentétben áll a beruházások 2000 és 2003 között megfigyelhető erős visszaesésével.

1. sz. grafikon: **Trendek a telekommunikációs árbevételek, beruházások és hozzáférési útvonalak területén**

Árbevétel és beruházás (milliárd USD-ban, jelenlegi árakon)

Hozzáférési útvonalak (millió)

- Árbevétel [bal oldali skála]
- Beruházás [bal oldali skála]
- Összes kommunikációs hozzáférési útvonal (analóg vonalak + ISDN vonalak + DSL + kábeles modem + száloptikás + mobil) [jobb oldali skála]
- Összes telefonos hozzáférési útvonal (analóg + ISDN vonalak + mobil) [jobb oldali skála]
- Vezetékes telefonos hozzáférési útvonalak (analóg + ISDN vonalak + mobil) [jobb oldali skála]

A kommunikációs infrastruktúrába irányuló beruházások egyre fontosabb szerepet játszanak egy adott ország összes beruházásában. 2007-ben a távközlési beruházások az OECD-országok bruttó állóeszköz-felhalmozásának 2,2%-át tették ki, a telekommunikációs szolgáltatók pedig általában saját országuk legnagyobb magánbefektetői.

A 2007-ben tapasztalt erős növekedés ellenére a 2008-2009-ben kibontakozó pénzügyi világválság hatására várhatóan számos szolgáltató adja alább beruházási tervét, ami lelassíthatja az alaphálózatokba irányuló beruházásokat. A válság ezen felül negatívan érinthet számos olyan új belépőt is, akinek tőkéhez kell jutnia ahhoz, hogy terjeszkedni tudjon, és versenyre kelhessen a jobb tőkeellátottságú, a piacon a lábát már megvetett szolgáltatókkal. A szélessávú hálózatok gazdaságban betöltött fontos gazdasági szerepét felismerve számos állam tesz beruházásokat a nagysebességű hozzáférések bővítésébe és korszerűsítésébe pénzügyi ösztönző csomagjai részeként.

Folyamatos árbevétel-növekedés

Az emberek társadalmi és üzleti kapcsolataik ápolása során növekvő mértékben vesznek igénybe távközlési szolgáltatásokat. Az elmúlt két évtizedben nőtték a háztartások telekommunikációs szolgáltatásokra szánt ráfordításai az egyéb ráfordítási területekhez viszonyítva. A háztartások a rendelkezésükre álló pénzeszeg átlagosan 2,2%-át fordítják távközlési szolgáltatásokra, ami jól jelzi, hogy ezekre a szolgáltatásokra még a gazdasági visszaesés idején is van kereslet.

A telekommunikációs szolgáltatások évi 1,2 billió USD forgalmú piacot képviselnek az OECD-térségben (lásd a grafikont). A távközlési piacok 1990 óta viszonylag állandó mértékben, évi 6%-kal bővültek, még gazdasági visszaesések idején is. A gyorsan változó piaci feltételekhez való alkalmazkodást és az új bevételi források kialakításának képességét jelzi az a tény, hogy a szolgáltatók a percenkénti hívásdíjak csökkenése mellett is képesek voltak fenntartani példátlan növekedési szintjüket.

A szolgáltatók számára továbbra is a hanghívások jelentik a legnagyobb bevételi forrást a vezetékes és a mobil hívásdíjak csökkenése ellenére is. A mobil szolgáltatásokból származó árbevétel 2007-ben az OECD-térség teljes távközlési bevételeinek 41%-át tette ki, ami az egy évtizeddel korábbi arányhoz képest 22%-os növekedést jelent. Az árbevételek tekintetében tíz országban már nagyobb a mobil szektor, mint a vezetékes szektor.

Nő az előfizetések száma

Az előző két évben a telekommunikációs szektor két legnagyobb növekedést mutató szegmense a mobil és a szélessávú szolgáltatások területe volt. 2007-ben a mobil és szélessávú szolgáltatásokra vonatkozó előfizetések együttesen a teljes távközlési előfizetés-állomány 74%-át tették ki. A mobil előfizetések önmagukban az összes előfizetés 61%-át adják, míg a hagyományos telefonvonalakra történő előfizetések aránya 26%-ra csökkent. Ez drámai fordulat 2000-hez képest, amikor a vezetékes előfizetők száma még

meghaladta a mobil előfizetőkét.

2007-ben a vezetékes, mobil és szélessávú előfizetések száma összesen 1,6 milliárdra nőtt az OECD-ben a térség 1 milliárdnál alig több lakosára vonatkoztatva (lásd a grafikont). Jól érzékelteti kommunikációs képességeink változását az a tény, hogy a hozzáférési útvonalak száma 1980 és 2007 között a hétszeresére nőtt. Ez a nagymértékű növekedés jól mutatja, mekkora növekedés ment végbe ez idő alatt a távközlési szektorban.

Az előző két évben a mobil előfizetések éves bővülési üteme elérte a 10%-ot, így az OECD-térségben a mobil előfizetések száma 2007-re 1,14 milliárdra nőtt. Ez a tényleges elterjedtségi ráta 96,1 mobil előfizetőt jelent 100 lakosra vetítve. A legnagyobb elterjedtség Olaszországban volt tapasztalható, ahol 100 lakosra 151 előfizető jutott, és csak kilenc olyan ország volt, ahol az egy főre jutó előfizetések száma egynél kevesebb volt.

A mobil előfizetéseknél erőteljes volt a növekedés, de az előfizetők harmadik generációs mobil hálózatokra való átállítása az eredetileg tervezettnél hosszabb időt vett igénybe. 2007-től kezdődően az OECD-országok regisztrált mobil előfizetőinek csak 18,2%-a használt harmadik generációs hálózatokat.

A másik kiemelkedő növekedést produkáló terület a szélessávú szolgáltatások szegmense volt. Mára minden OECD-országban a szélessáv lett az uralkodó vezetékes hozzáférési mód. 2005-ben a betárcsázós hozzáférések még 40%-át adták a vezetékes internet-hozzáféréseknek, ám két évvel később ez az arány már 10%-ra csökkent. Koreában gyakorlatilag eltűnt a betárcsázós hozzáférés: itt jelenleg 1000 internet-hozzáférésből kevesebb, mint kettő működik betárcsázással.

A szélessávú előfizetések növekedése segítette megvédeni a vezetékes szolgáltatókat a drámaibb mértékű előfizető-vesztéstől, és világszerte növelte a kábeles hálózatok értékét. A szélessávú hozzáférési útvonalak száma az előző négy év során évi 31%-kal nőtt. A DSL megőrizte vezető helyét a szélessávú technológiák piacán: 2008 júniusában az összes szélessávú előfizetés 60%-át adta. A kábeles előfizetések aránya 29%, a száloptikás hozzáféréseké pedig 9%. A maradék 2%-ot a vezeték nélküli fix hozzáférés, a műholdas hozzáférés és az elektromos hálózaton keresztüli széles sávú elérés adja.

Szintén a 2008-as évhez fűződik a vezetékes szélessávú technológiák terén bekövetkezett jelentős átrendeződés is. 2008 júniusára Japán és Korea lett a két első olyan ország, ahol a száloptikás előfizetések száma meghaladta mind a DSL, mind a kábeles előfizetések számát.

Csökkenő árak

Az előfizetések számának 2005 és 2007 közötti látványos növekedése részben azt jelzi, hogy a szolgáltatók kedvezőbb áron kínálták szolgáltatásaikat. A távközlési szolgáltatások ára minden platform esetében csökkenő tendenciát mutatott.

Az előző 18 év során a lakossági felhasználók számára biztosított vezetékes telefonszolgáltatások reálára évente mintegy 1%-kal csökkent, míg az üzleti árak évi 2,5%-kal estek. A szélessávon alapuló hangátviteli

szolgáltatás széleskörű elérhetősége a vezetékes telefonhívások árának további csökkenését eredményezi. Ma már számos szélessávon alapuló hangátviteli szolgáltatási csomagban kínálnak belföldön és külföldön egyaránt használható átalánydíjas előfizetéseket.

2006 és 2008 között a mobil előfizetők is részesültek az árcsökkenés előnyeiből. Az OECD mobil kosarak (naponta meghatározott számú hívás és üzenet) átlagára csekély használat esetén 21%-kal, közepes mértékű használat esetén 28%-kal, a legmagasabb fokú igénybevétel esetén pedig 32%-kal csökkent az elmúlt kétéves időszak folyamán.

Az árak csökkenésével egyidejűleg a hanghívások összetétele is változik. A mobiltelefonos kommunikációval töltött percek aránya növekszik, míg a vezetékes telefonos kommunikációval töltött percek aránya csökken. A 2005 és 2007 között regisztrált adatok szerint az országok többségében az emberek egyre kevesebb belföldi hívást bonyolítanak vezetékes hálózatról. Amikor vezetékes hálózatot használnak, akkor is egyre gyakrabban hívnak mobiltelefon-felhasználókat.

A vizsgált időszakban a szélessávú hozzáférések árai is csökkentek. Az OECD-térségben a szélessávú szolgáltatások ára jelentős mértékben csökkent az előző három év során. 2005 és 2008 között a DSL-árak átlagosan évi 14%-kal, a kábeles hozzáférési díjak pedig 15%-kal csökkentek. A szolgáltatók új ügyfelek megnyerésével, és a szélessávú hozzáférés más szolgáltatásokkal – különösen hangátviteli szolgáltatásokkal – való összekapcsolásával növelték szélessávú szolgáltatásokból származó bevételeiket.

2008 szeptemberében az alacsony sebességű hozzáférések (letöltés 2 megabit per másodperces vagy kisebb sebességen) átlagára havi 32 USD volt. A skála másik végét a 30 megabit per másodperces letöltési sebességnél gyorsabbnak hirdetett szélessávú hozzáférés képviseli havi 45 USD-s átlagárral.

Az internet bővül, ám fogyóban vannak a jelenlegi IPv4-címek

A szélessávú előfizetések növekedése egyfelől elősegíti az internet bővülését, ugyanakkor növekvő problémáinak egyik forrásául is szolgál. 1998 és 2008 között az internetes hosztok száma világszerte 33%-kal nőtt éves szinten, és 2008 januárjára elérte az 540 milliót. A hosztok több mint fele (287 millió) általános, csúcshintű domainnévvezékelést használt országhoz kötődő vezékelés helyett.

Az OECD-országokban található hálózatok adják az internethez csatlakozó hálózatok legnagyobb részét. A hálózatok hálózataként az OECD-országok 2007-ben a globális útválasztó-táblázatokban szereplő 26 600 hálózat 74%-át adták. Az Egyesült Államok rendelkezik a legnagyobb számú autonóm rendszerkiosztású hálózattal, ami 2007 végén a világ összes ilyen hálózatának 43%-át jelentette.

A hálózatok, és az azokhoz csatolt eszközök számának növekedése az egyes internethez csatlakozó eszközök azonosítását szolgáló egyedi internetcímek hiányához vezetett. Ennek eredményeképpen minden hálózati

szolgáltatóknak le kell cserélnie internetcímzési rendszerét, internetes protokollját pedig a 6-os verzióra (IPv6) kell frissítenie. A kiosztási trendek alapján a szakértők úgy látják, hogy a jelenlegi rendszerben (IPv4) szereplő címek 2011-ben vagy 2012 elején elfogynak (2009. januári előrejelzés).

Fejlődő televíziós műsorszórás

A szolgáltatók nagy összegeket fektetnek az új, nagysebességű szélessávú hálózatok kiépítésébe, amelyek a korai szélessávú műsorszórásnál gazdagabb audiovizuális élményt nyújtanak. Ennek eredményeképpen gyorsan változik az audiovizuális környezet, mivel ma már számos különféle hálózat és eszköz áll rendelkezésre a hang- és képanyagok közvetítéséhez. A televízió megszűnt a képi adatok egyetlen közvetítő forrása lenni, mivel a fogyasztók ma már számos különböző eszközt vesznek igénybe a videotartalmak megtekintéséhez.

A műsorszórók, a telekommunikációs szolgáltatók (vezetékes és mobil), az internetszolgáltatók, a tartalomgyűjtők, a hirdetők és a felhasználók mind aktív részesei az új, összevont piacnak. A tartalmakat újracsomagolják, hogy minden rendelkezésre álló hálózatról és eszközzel elérhető legyenek. Az elektronikai berendezések – a mobiltelefonról a kézi audio/videó berendezésekig – számos szállítója próbálja azt is lehetővé tenni, hogy felhasználóik közvetlenül és otthonuktól távol is hozzáférhessenek a tartalomhoz.

A tartalom hagyományos lineáris terjesztése még mindig előnyt élvez a többi média felett, mivel a televízió szinte minden otthonban jelen van. Az OECD-országokban a háztartások átlagosan 95%-a rendelkezik legalább egy televíziókészülékkel. Csak hat olyan ország van, ahol a háztartások kevesebb, mint 90%-ának van televíziója. A magas elterjedtségi szint erős bázist teremt a földi, kábeles és műholdas műsorszóróknak. Ugyanakkor kihívást jelent az új médiaszolgáltatók számára, akik más eszközök használatára próbálják ösztönözni a nézőket.

A televízió a DSL-szolgáltatók jövedelmező potenciális piacává, valamint a kábeles szolgáltatók védelmét szolgáló remek bevételi forrássá vált. Számos DSL-szolgáltatóknak sikerült elérnie, hogy DSL-vonalon keresztül televíziós műsorokat is továbbítson, és így növelje árbevételét.

Jogszabályi változások a növekedés ösztönzésére

A szélessávot és ezzel együtt az internetet is gyakorta olyan általános célú technológiának tekintik, amely széles körű hatást gyakorol a különféle iparágakra és a társadalmi kapcsolatokra, valamint új, innovatív, a gazdaságban gyorsan terjedő szolgáltatások széles körét hozza létre. A szélessávot a termelékenység és a gazdasági növekedés ösztönzőjének tekintik, ám a gazdaságra gyakorolt hatása attól függ, hogy a vállalkozások és a fogyasztók használják-e a szélessávot, amihez alacsony árú és jó minőségű hozzáférés szükséges. Ezek a tényezők ugyanakkor szorosan kapcsolódnak a piaci versenyhez.

Az új száloptikás hálózatokba irányuló beruházások sokkal nagyobb sebességet tesznek lehetővé a végfelhasználók számára, a fogyasztói előnyök azonban a piacok versenyképességétől függhetnek. Az új száloptikás hálózatok

magas fix felhasználói beruházási költsége korlátozza az adott földrajzi terület által még támogatható, egymással versengő száloptikás hálózatok számát. Egyes piacokon nehéz lehet a létesítményalapú verseny kialakítása. Az új technológiákba, például a következő generációs elérési hálózatokba irányuló beruházásokra főként a városi területeken kerül sor. Félő, hogy mindez új, digitális földrajzi választóvonalak kialakulásához vezethet, és aggályos az is, hogy az alternatív technológiák, így a nagysebességű szélessávú eszközök megfelelőek-e arra a célra, hogy elegendő kapacitást biztosítsanak a vidéki és távoli területeken megjelenő szolgáltatásokhoz.

Ezeket az aggályokat szem előtt tartva az elmúlt évtized során némileg stabilizálódott és beérett szabályozási kereteket most számos esetben felülvizsgálják annak érdekében, hogy biztosítsák a verseny érvényesülését.

© OECD 2009

Ez az összefoglalás nem hivatalos OECD fordítás.

Ez az összefoglalás abban az esetben másolható, ha megemlítsük az OECD szerzői joga és az eredeti kiadvány címe.

A többnyelvű összefoglalások az eredetileg angol ill. francia nyelvű OECD kiadványok kivonatos fordításai.

Az OECD on-line könyvesboltban díjmentesen állnak rendelkezésre: www.oecd.org/bookshop/

További információ kérhető a Közügyi és Kommunikációs Igazgatóság Jogi és Fordítási Csoportjától: rights@oecd.org, fax: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)
2 rue André-Pascal, 75116
Paris, France

Látogasson el honlapunkra: www.oecd.org/rights/

